

**SLOVENSKI STANDARDI IN DELO SIST/TC VZK
VODENJE IN ZAGOTAVLJANJE KAKOVOSTI/
Sovenian standards and working program of SIST/TC
VZK Quality management and quality assurance**



Mag. Mojca Lampič

**Vodja standardizacije splošnega področja
Slovenski inštitut za standardizacijo (SIST)
E-naslov: mojca.lampic@sist.si**

Ljubljana, 2021-11-30



OSNOVNI PODATKI O SLOVENSKEM INŠTITUTU ZA STANDARDIZACIJO (SIST)/

Basic data about Slovenian Institute for standardization (SIST)

- Slovenski inštitut za standardizacijo (SIST) je slovenski nacionalni organ, ki skrbi za pripravo in izdajanje slovenskih standardov SIST.**
- Interese Slovenije zastopa v mednarodnih (ISO in IEC) in evropskih organizacijah (CEN, CENELEC, ETSI) za standardizacijo.**
- Člani slovenskih tehničnih odborov (SIST/TC) se lahko enakopravno vključujejo v vse standardizacijske aktivnosti, tako v Sloveniji kot v Evropi in svetu, ter soustvarjajo evropske in mednarodne standarde.**

PODROČJA AKTIVNOSTI SIST/ Areas of activities SIST

Osnovne dejavnosti SIST so:

- standardizacija,
- kontaktne točke za notifikacijo tehničnih predpisov, standardov in zahtev za storitve, ter za proizvode in gradbeništvo,
- pomoč majhnim in srednjim podjetjem,
- izobraževanje in seminarska dejavnost,
- prodaja standardov in drugih standardizacijskih dokumentov,
- založništvo.



ZAKAJ POTREBUJEMO STANDARDE/ Why we need standards

(SIST EN 45020, točka 3.2)

Standard je dokument, ki nastane s konsenzom in ga odobri priznani organ in ki določa pravila, smernice ali značilnosti za dejavnosti in njihove rezultate ter je namenjen za občo in večkratno uporabo in usmerjen v doseganje optimalne stopnje urejenosti na danem področju.



PREDNOSTI UPORABE STANDARDOV ZA PODJETJA/

Advantages of using standards for companies

- nižji stroški, manj odpadkov in boljša učinkovitost**
- zagotavljanje kakovosti in varnosti proizvodov**
- združljivost izdelkov ali storitev**
- dostop do notranjega trga EU in ugled podjetij (uporaba standarda EN v evropskih državah, notranji trg ima 500 milijonov potencialnih potrošnikov)**



PREDNOSTI SODELOVANJA V PROCESU STANDARDIZACIJE/

Advantages of participation in the standardization process

- soustvarjanje slovenskih nacionalnih standardov,**
- možnost vpliva na vsebino evropskih in mednarodnih standardov,**
- sledenje stanju tehnike,**
- dostop do osnutkov standardov in delovnih gradiv, ki niso prosto dostopna,**
- vzpostavitev poslovnih stikov na sestankih,**
- usklajena terminologija.**





Ravni in področja ter načela standardizacije/ Levels, areas and principles of standardization

	Elektrotehnika	<u>Splošno</u>	Telekomunikacije
Mednarodna standardizacija			
Evropska standardizacija			
Nacionalne standardizacije	Nacionalni organi za standardizacijo – NSO AFNOR, BSI, DIN, ASI, NEN, AENOR....		
Slovenija			
→ prostovoljna uporaba standardov			

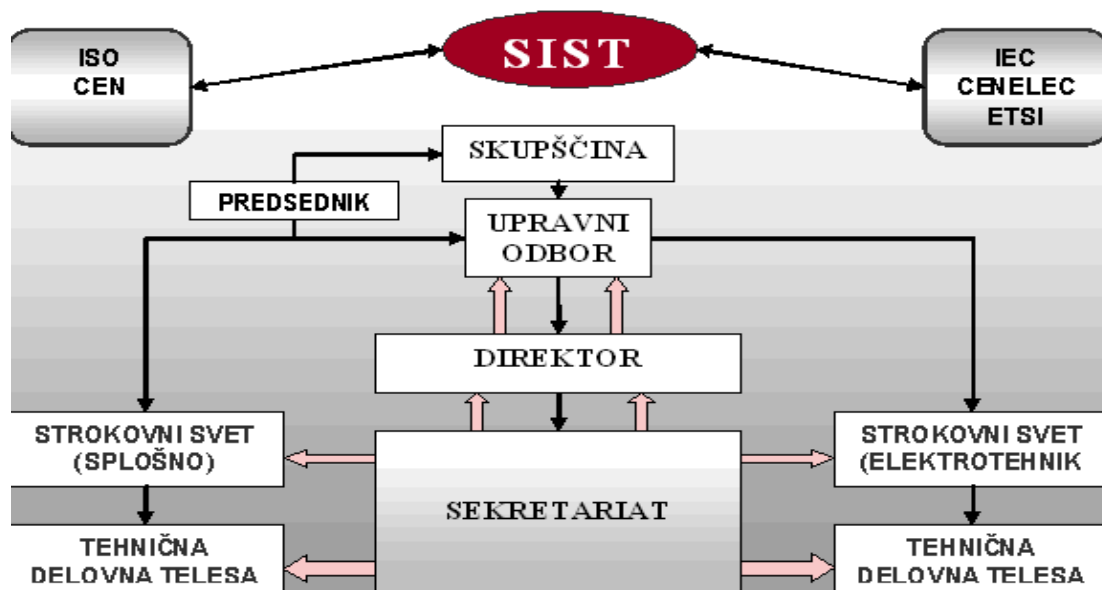
→ javnost delovanja

→ zastopanost vseh interesov

→ konsenz

proizvajalci + uporabniki + državni organi + certifikacijski organi +
znanstvene in izobraževalne institucije + zavarovalnice

Organiziranost SIST/ Organization of SIST



Delo v SIST/TC:

- Poslovnik o ustanavljanju in načinu dela tehničnih delovnih teles Slovenskega inštituta za standardizacijo
- Navodilo o postopku sprejemanja slovenskih nacionalnih standardov in drugih dokumentov s področja slovenske nacionalne standardizacije

PREDSTAVITEV OSNOVNIH PRAVIL SIST/ Presentation of the basic rules

Načela standardizacije:

- prostovoljno sodelovanje vseh zainteresiranih;**
- konsenz - načelno strinjanje pomembnega dela zainteresiranih o vsebini slovenskih nac. standardov;**
- preprečitve prevlade posameznih interesov nad skupnim interesom zainteresiranih;**
- preglednosti dela in javne dosegljivosti slovenskih nacionalnih standardov;**
- medsebojne usklajenosti slovenskih nacionalnih standardov;**
- upoštevanja doseženega stanja tehnike in pravil v mednarodni in evropski standardizaciji.**

PREDSTAVITEV OSNOVNIH PRAVIL/ Presentation of the basic rules

Strokovno tehnično delo se v okviru SIST izvaja v tehničnih delovnih telesih (TDT), to so:

- tehnični odbori (SIST/TC),**
- pododbori (SIST/SC) in**
- delovne skupine (SIST/WG).**

Strokovno tehnično delo v SIST usmerjata in nadzirata

- strokovni svet za področje elektrotehnike in**
- strokovni svet za splošno področje.**

Strokovna sveta imata trojno nalogo:

- določata pravila za strokovno delo (ustanavljata, preoblikujeta in razpuščata TDT)**
- odločata v primeru sporov med tehničnimi odbori SIST ali znotraj tehničnega odbora,**
- skrbita za standarde na področju, kjer ni tehničnih odborov SIST.**

PREDSTAVITEV OSNOVNIH PRAVIL SIST/ Presentation of the basic rules SIST

Sodelovanje v TDT pomeni možnost:

- da strokovnjak, ki zastopa interese ustanove, iz katere prihaja, sodeluje pri pripravi mednarodnih, evropskih in izvirnih nacionalnih standardov,**
- da strokovnjak na podlagi prijave sodeluje v delovnih skupinah mednarodnih ali evropskih organizacij za standardizacijo,**
- da strokovnjak sodeluje pri odločitvah o glasovanju o vsebini mednarodnih, evropskih in izvirnih nacionalnih standardov,**
- prejemanja delovnega gradiva osnutkov standardov (prEN, FprEN),**
- sledenja tehničnemu napredku, ki se odraža v standardih,**
- izmenjevanja znanj in izkušenj na sestankih ...**

PREDSTAVITEV OSNOVNIH PRAVIL SIST/ Presentation of the basic rules SIST

**Osnovna pravila po katerih se ravna TDT
(*Poslovnik o ustanavljanju in načinu dela TDT*):**

- sklepčnost na sestanku,**
- konsenz pri bistvenih vprašanjih,**
- pri potrjevanju standardizacijskih dokumentov je potrebnih 75% glasov prisotnih članov, teži se h konsenzu,**
- sklepe se sprejema z večino glasov prisotnih članov,**
- sestanki s prisotnostjo/dopisni.**



POSTOPEK NASTAJANJA STANDARDIZACIJSKEGA DOKUMENTA/ PROCEDURE FOR CREATING A STANDARDIZATION DOCUMENT

Postopek standardizacije (Navodilo o postopku sprejemanja slovenskih nacionalnih standardov in drugih dokumentov s področja slovenske nacionalne standardizacije)



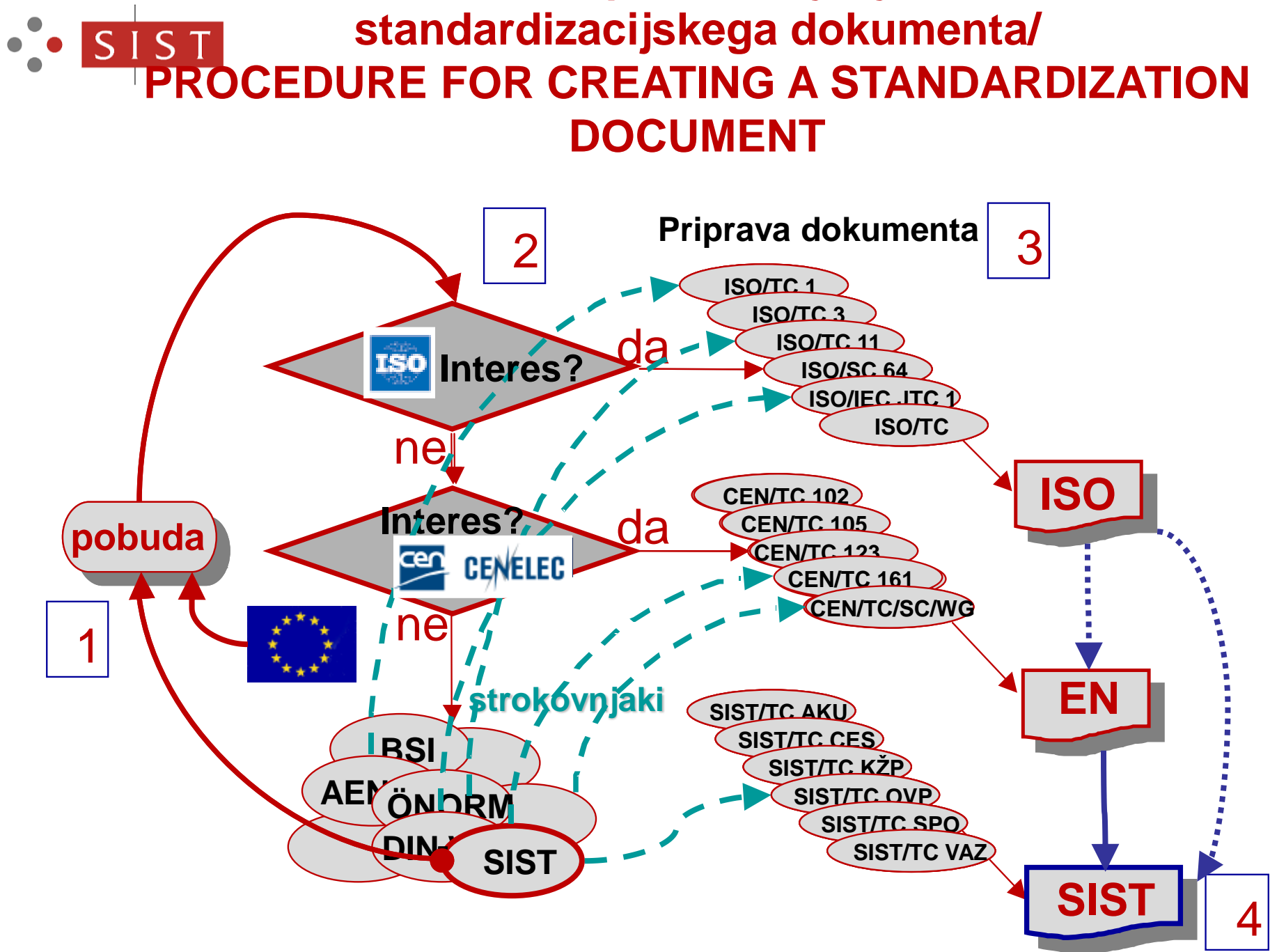
Priprava evropskega standarda

Kaj potrebujemo?	Pobuda	00
Ali je izvedljivo?	Planiranje	10
Dajmo na papir	Osnutek	20
Ali ustreza vsem?	Konsenz	30
Pripombe?	Obravnava	40
Ali vsi sprejemajo?	Glasovanje	50
Izdano	Sprejem	60
Ali je še veljavno?	Pregled	95

Postopek nastajanja

standardizacijskega dokumenta/

PROCEDURE FOR CREATING A STANDARDIZATION DOCUMENT



PRIPRAVA STANDARDOV/ Preparation of standards





- v sistemu slovenske nacionalne standardizacije je **veljavnih** okoli **35.000 standardov**,
- strokovno standardizacijsko delo poteka v tehničnih odborih (SIST/TC),
- trenutno je aktivnih **81 SIST/TC** (48 na splošnem področju standardizacije),
- čas priprave standarda je okvirno 2 leti, revizija standarda je načeloma vsakih 5 let,
- **možnost brezplačnega dostopa** do osnutkov standardov v času javne obravnave.



Vrste standardizacijskih dokumentov/ Types of standardization documents

Standardi:

- mednarodni ISO 
- evropski EN, hEN 
- nacionalni SIST (izvirni),
SIST EN, SIST ISO



Dokumenti nižjega reda:

- tehnične specifikacije TS
- poročila TR, R (TP)
- vodila Guide (Vodilo - V)
- evropski predstandard ENV



Metode privzema standardov/ Methods of adaption of standards

- Članice CEN, CENELEC in ETSI **morajo** v roku 6 mesecev privzeti vse evropske standarde.
- Mednarodne standarde in druge nacionalne standarde **lahko** privzamejo s pobudo.
- Metode privzema standardov so enake v vseh primerih;
 - ➔- **Metoda ponatisa,**
 - ➔- **Metoda prevoda,**
 - ➔- **Izvirni slovenski standard.**

Tehnični odbor SIST/TC VZK Vodenje in zagotavljanje kakovosti/ SIST/TC VZK Quality management and quality assurance

V njem trenutno sodeluje 8 strokovnjakov.

Na evropski ravni spremlja delo:

- **CEN/SS F20** (Vodenje in zagotavljanje kakovosti),
- **CEN/TC 362** (Zdravstvene storitve – Sistemi vodenja kakovosti),
- **CEN/TC 381** (Svetovalne storitve vodenja),
- **CEN/CLC/JWG3** (Upravljanje z energijo in sorodne storitve – Splošne zahteve in postopki kvalificiranja),
- **CEN/TC 374** (Poslovne podporne storitve),
- **CEN/TC 375** (Storitve za kontakte s potrošniki).

Tehnični odbor SIST/TC VZK Vodenje in zagotavljanje kakovosti/ SIST/TC VZK Quality management and quality assurance

Na mednarodni ravni spremlja delo:

- **ISO/TC 176** (Vodenje in zagotavljanje kakovosti) – Polnopravni člani,
- **ISO/TC 176/SC 1** (Pojmi in izrazoslovje),
- **ISO/TC 176/SC 2** (Sistemi kakovosti) – Polnopravni član,
- **ISO/TC 176/SC 3** (Podporne tehnologije),
- **ISO/TC 283** (Upravljanje varnosti in zdravja pri delu),
- **ISO/TC 232** (Storitve izobraževanja in učenja) – Polnopravni član,
- **ISO/TC 309** (Upravljanje organizacij).

Evropski tehnični odbori sodelujejo tudi z mednarodnimi tehničnimi odbori in tako so evropski standardi s področja vodenja in zagotavljanja kakovosti v večini privzeti mednarodni standardi.

SIST/TC VZK privzema evropske standarde kot slovenske nacionalne standarde. Sodeluje tudi pri razvoju, javni obravnavi in pri formalnem glasovanju evropskih in mednarodnih osnutkov standardov.

Tehnični odbor SIST/TC VZK Vodenje in zagotavljanje kakovosti/ SIST/TC VZK Quality management and quality assurance

V tehnični odbor se lahko vključijo vsi zainteresirani, s pisno prijavo in podpisano pristopno izjavo.

Člani tehničnega odbora imajo naslednje pravice in ugodnosti:

- sodelujejo v tehničnem odboru,
- lahko vplivajo na vsebino slovenskih nacionalnih, evropskih in mednarodnih standardov,
- lahko zastopajo nacionalne interese v evropski in mednarodni standardizaciji,
- imajo dostop do informacij, ki drugače niso prosto dostopne (intelektualna lastnina).



Slovenski standardi na področju vodenja in zagotavljanja kakovosti/

Slovenian standards in the field of management and quality assurance

Trenutno je izdanih 37 standardov, med njimi trije slovenski standardi skupine EN ISO 9000 in SIST ISO 45001:2018:

SIST EN ISO 9000:2015 (sl, en), Sistemi vodenja kakovosti - Osnove in slovar,

SIST EN ISO 9001:2015 (sl, en), Sistemi vodenja kakovosti - Zahteve,

SIST EN ISO 9004:2018 (sl, en), Vodenje kakovosti – Kakovost organizacije - Napotki za doseganje trajne uspešnosti in

SIST ISO 45001:2018 (sl, en), Sistem vodenja varnosti in zdravja pri delu - Zahteve z napotki za uporabo.

Več informacij najdete na spletni strani: www.sist.si

More information can be found on the website: www.sist.si

Imate vprašanje?

→ informacije o standardih in predpisih: e-naslov: info@sist.si

→ prodaja standardov: e-naslov: prodaja@sist.si

→ BREZPLAČNI ogled standardov v standardoteki:

e-naslov: knjiznica@sist.si

→ izobraževanja: e-naslov: seminarji@sist.si

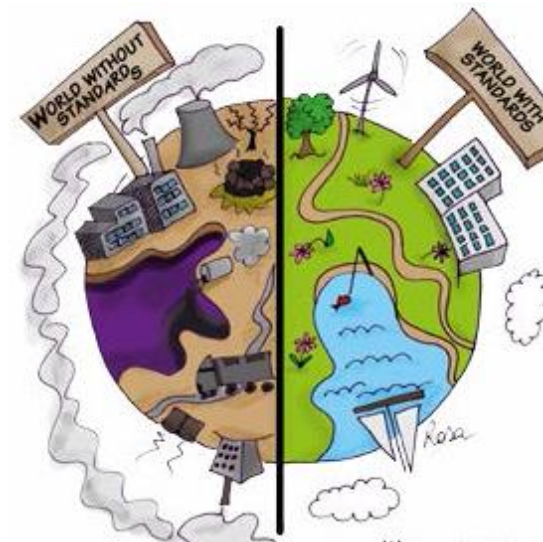
SIST - Slovenski inštitut za standardizacijo

Ulica gledališča BTC 2

1000 LJUBLJANA

Prodaja: e-pošta: prodaja@sist.si

telefon: 01/478 30 61



Zahvaljujem se vam za vašo pozornost !
Thank you for your attention!

